

Miljö- och energidepartementet

Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

Uppdrag att förbereda för tillämpning av EU:s förordning om genomförande av Nagoyaprotokollet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att förbereda för tillämpning i Sverige av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 511/2014 av den 16 april 2014 om åtgärder för användarnas efterlevnad i Nagoya-protokollet om tillträde till och rimlig och rättvis fördelning av vinster från utnyttjande av genetiska resurser i unionen (EU-förordningen).

I uppdraget ingår att

- föreslå hur den nationella tillsynen över EU-förordningen bör organiseras och bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt
- upprätta en nationell kontaktpunkt i den internetbaserade förmedlingsinstitution som upprättats för information om tillträde till genetiska resurser och fördelning av nytta från användandet av sådana resurser
- inleda dialog med företrädare för användare av genetiska resurser i verksamheter inom såväl den offentliga förvaltningen som den privata sektorn för att stärka genomförandet och underlätta efterlevnaden av EU-förordningen.

Uppdraget, i den del det avser förslag till tillsyn över EU-förordningen, ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 15 juni 2015. Övriga delar av uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2016.

Bakgrund

Målen för Konventionen om biologisk mångfald är att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och att nyttan av att använda genetiska resurser ska fördelas rättvist.

Vid konventionens tionde partsmöte 2010 i Nagoya, Japan, nåddes en överenskommelse om ett folkrättsligt bindande protokoll: Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser och rättvis och skäligen fördelning av den nytta som uppstår vid deras utnyttjande till konventionen om biologisk mångfald (Nagoyaprotokollet). Sambanden mellan å ena sidan tillträde och nyttodelning och å andra sidan bevarande och hållbart nyttjande betonas även i Nagoyaprotokollet.

En utförlig beskrivning av syftet med Nagoyaprotokollet och dess omfattning finns i Regeringskansliets Faktapromemoria 2012/13:FPM26 Förslag till förordning om tillträde till genetiska resurser samt rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras användning i unionen.

EU-förordningen syftar till att genomföra Nagoyaprotokollet i EU. EU har ratificerat Nagoyaprotokollet och blev part till det då det trädde i kraft den 12 oktober 2014. Vid samma tidpunkt trädde även EU-förordningen i kraft. Vissa delar av EU-förordningen, nämligen de bestämmelser som avser skyldigheter för användare, ska emellertid börja tillämpas först den 12 oktober 2015.

Artiklarna 5, 7 och 8 i EU-förordningen ska kompletteras med genomförandeakter som ska antas i ett kommittéförfarande. Kommissionen har presenterat ett utkast till genomförandeakter. Det första kommittémötet är planerat till slutet av februari 2015.

Närmare om uppdraget

Genom detta uppdrag ges Naturvårdsverket en central roll i det inledande arbete som behövs för att förbereda för tillämpningen av EU-förordningen i Sverige.

Den tillsynsstruktur som Naturvårdsverket föreslår ska utformas så att miljöbalkens bestämmelser om tillsyn kan göras tillämpliga på EU-förordningen. Naturvårdsverket ska överväga om tillsynsarbetet kan utföras mer kostnadseffektivt, t.ex. genom att samordnas med annat tillsynsarbete. Om möjligt ska Naturvårdsverket ta hänsyn till sådana genomförandeakter som antagits med stöd av EU-förordningen och som kan ha betydelse för tillsynen. En hearing om förslagen på tillsyn bör hållas med de myndigheter som bedöms beröras av förordningens tillämpning.

I uppdraget att upprätta en nationell kontaktpunkt i den internetbaserade Förmedlingsinstitutionen för information om tillträde till genetiska resurser och fördelning av nytta från användandet av sådana resurser, som upprättats under Konventionen om biologisk mångfald och Nagoyaprotokollet (Access and benefit-sharing clearing-house), ska Naturvårdsverket se över, anpassa befintliga eller utveckla nya lämpliga

tekniska lösningar som kan underlätta för kontrollfunktioner, tillsyn, rapportering och informationsspridning i enlighet med EU-förordningen.

I det nationella genomförandearbetet bör hänsyn tas till användares synpunkter och erfarenheter. Därför behöver en dialog inledas i ett tidigt skede med företrädare för användare inom både den offentliga och den privata sektorn. Dialogen ska bland annat syfta till att främja branschspecifika initiativ om samverkan och standarder som EU-förordningen ger utrymme för. Dialogen ska även utgöra en grund för erfarenhetsutbyte kring de frågeställningar som kan komma att beröras i samband med kommittéförfarandet för att anta genomförandeakter enligt EU-förordningen.

På regeringens vägnar

Åsa Romson

Börje Alriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet
Utrikesdepartementet
Socialdepartementet
Finansdepartementet
Utbildningsdepartementet
Näringsdepartementet
Kulturdepartementet
Chalmers Tekniska Högskola
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
(Formas)
Göteborgs universitet
Havs- och vattenmyndigheten
Statens jordbruksverk
Kemikalieinspektionen
Kungliga Tekniska Högskolan
Livsmedelsverket
Lunds universitet
Läkemedelsverket

Naturhistoriska riksmuseet

Sametinget

Skogsstyrelsen

Stockholms universitet

Sveriges lantbruksuniversitet

Uppsala universitet

Vetenskapsrådet

ICC Sweden

Läkemedelsindustriföreningen

NAMSA (Naturhistoriska museers samarbetsorganisation)

Svenskt Näringsliv